

DESPRE COABITAREA GENERAȚIILOR

Noțiunea de generație este una complexă ea putând fi abordată din mai multe puncte de vedere și este folosită în diverse domenii: social, economic, politic, științific ș.a. Definirea și clasificarea folosită pentru această noțiune poate făcută după diferite criterii: biologic, geografico-național, cronologic (perioade istorice, evenimente istorice, decenale etc), demografic, antropologic, cultural, filosofic, politic ș.a. Desfășurarea firească a vieții sociale face ca oamenii aparținând la generații diferite să coabiteze și să interacționeze, într-o mai mare sau mai mică măsură.

Încadrarea persoanelor după criteriul biologic într-o generație sau în alta nu are limite temporale precise. În mod convențional diferența care să determine apartenența la o generație sau alta se poate considera intervalul de timp existent între vârsta părinților și cea a copiilor lor, adică 18-25 de ani. Cu alte cuvinte în mod normal la un moment dat coabitează simultan patru generații diferite

Cu titlu general se admite că, începând cu secolul XX, se pot identifica convențional următoarele generații: Generația Pierdută (The Lost Generation)-1883-1900; Generația Măreață (Greatest Generation)-1901-1927; Generația tăcută (The Silent Generation)- 1928-1945; Generația Baby Boomers-1946-1964; Generația X-1965-1980; Generația Y (Millenials)-1981-2000; Generația Z (Zoomers)-2001-2010; Generația Alpha-2011-...;

Se poate constata că dinamica societății umane actuale în diverse domenii: tehnologic, economic, social aduce după sine și o reducere a intervalului de timp menționat mai sus. Astfel încât deja o perioadă de timp de 10-15 ani face ca anumite comportamente, în diverse domenii, să fie deja sensibil modificate de noile niveluri atinse.

Comportamentul unei generații are la bază: condițiile de viață avute, procesul de educare parcurs, precum și experiențele trăite și se caracterizează prin anumite particularități. Aceste particularități pot aduce după sine un mod de raportare la anumite scări de valori pe diverse planuri care să nu mai coincidă cu cele ale generației anterioare sau a celei care o urmează și astfel să apară un clivaj. Acest clivaj poate fi la cote nesensibile dar poate atinge și niveluri de tensiune ce pot să aibă un caracter conflictual atât în plan ideatic cât și la modul concret al activității practice.

Întrebarea firească care se pune este dacă acest clivaj este unul dăunător ca efecte asupra progresului social sau, la polul opus, are efecte favorabile. Răspunsul nu este ușor de dat el nefiind unul singular.

Dezvoltarea societății omenești în decursul timpului ne arată că existența acestui clivaj nu a constituit o piedică în calea progresului. Din contră din "confruntarea" între generațiile active societatea a avut de câștigat. Evident sunt și

situații în care regula de mai sus nu a funcționat cu efectele dorite. Marile reușite și progrese au fost realizate atunci când coabitarea între generații s-a desfășurat într-un mod sinergetic, generațiile mai noi preluând și îmbogățind reușitele generațiilor anterioare.

Este important să nu fie scăpat din vedere și rolul formativ al generațiilor mai vârstnice asupra generațiilor mai tinere. Dar marile progrese tehnologice aduc după sine, în multe situații din epoca actuală, și inversarea sensului formativ în raportul dintre generații.

O problemă sensibilă apare în luarea deciziilor majore privind direcțiile de evoluție și a mijloacelor utilizate pentru viitorul apropiat dar și cel îndepărtat. În cadrul acestui proces rolul decizional al generațiilor care vor trăi și vor muncii în acele perioade este unul hotărâtor. Fiecare generație are un mare grad de responsabilitate pentru viitorul propriu dar, în egală măsură, și pentru cele care vor urma. Maxima latină *"Carpent tua poma nepotes-Nepoții îți vor culege roadele"*, dar cu cu sensul mai larg *"Omul nu trebuie să se gândească numai la el ci și la urmașii săi"*, exprimă într-un mod concentrat acest mare adevăr. Îndeplinirea acestei condiții face ca, implicit, în forurile de decizie instituționale să existe întotdeauna o justă reprezentarea a generațiilor.

Sub aspect moral responsabilitățile de sprijin inter-generațional trebuie să funcționeze în ambele sensuri. Dacă legitățile naturii impun ca generația mai vârstnică să protejeze generația care o urmează pentru o bună bucată de timp există însă și o perioadă în care generația mai tânără, aflată în deplină putere de muncă, are datoria morală să sprijine generația aflată la senectute. Acest comportament a avut și are diverse forme de manifestare în decursul istoriei dar și în diversele comunități umane.

Pentru cei care își asumă responsabilitatea conducerii comunităților umane, la diferite niveluri, este important să nu scape din vedere existența acestei stratificări generaționale și să asigure satisfacerea necesităților materiale și spirituale de bază ale fiecăreia dintre ele. Respectarea acestei condiții este un indicator fundamental în aprecierea nivelului de civilizație al comunității în cauză.

VASILE BOLOȘ,

prof.univ.em.dr.ing.asoc. la UMFST "George Emil Palade" din Tg.Mureș

(Publicat în ziarul "Cuvântul liber" din Tg Mureș din 6 iulie 2022)